

Izhaja razen ponedeljka
in dneva po prazniku
vsak dan opoldan.

Uredništvo je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6/L,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Enostolpna petit-
vrtica K 1'80, osmolpna
in zahvale po K 8'—, raz-
glasi in poslano vrtica po
K 2'50; večkrat objave po
dogovoru primeren popust.

NAPREJ

Glasiło Jugoslov. socijalno - demokratske stranke.

Posamezna šte. stane
60 vinarjev.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 96, za pol
leta K 48, za četrt leta
K 24, za mesec K 8.
Za Nemčijo celo leto K 114,
za ostalo tujino in Ameriko
K 120. — Reklamacije za
list so poštne proste.

Upravišтво je v Ljubljani,
Francišanska ulica št. 6 L,
Učiteljska tiskarna.

Telefonska št. 312.

Politične direktive naše stranke.

(Konec.)

IV.

Ampak vse bi bilo dobro, samo
da bi se ne bila stranka vlade udele-
ževala. Takozvani ministerijalizem je
ona bolna rana, o kolji se ne upa nihče
niti prav govoriti.

Res je v stanu napraviti ministe-
rijalizem v socijalistični stranki pre-
cej zmede. Zakaj načelo, da naj soci-
jalist v meščanski družbi ne bo mini-
ster, je postalo za socijalizem skoro
dogma.

Ta dogma ni brez globlje upravi-
čenosti. Nihče ne more služiti ob
enem dvema gospodoma. Zagovor-
nik ne more biti obenem tudi držav-
ni pravdnik. — tisti, ki je predbojev-
nik za pravice delavstva, mora biti
v stanu, da brani te pravice tudi za
ceno, da pride s tem v konflikt z obo-
roženo silo države. Zato takozvani
antiministerijalizem ni nekaj neutel-
meljenega. Kot absolutna dogma pa
je vključ temu neizpeljiv in ne-
smisljen.

Zakaj nasprotja med vodstvom
organizacije, podjetja, države na eni,
in članov, delavcev, državljanov na
drugi strani, celo republikanska for-
ma ali pa socijaliziran obrat ne more
odpraviti. Socijalistična družba bo to
nasprotje gotovo omilila, napravila
bo ministerijalizem manj nevaren, ne
bo pa njegovih nevarnosti odpravila.
Kdor ne presoja vprašanja ministeri-
jalizma kot vprašanje, pri kojem se
je ozirati tudi na dejanski položaj in
pri kojem se odločilno baš vprašanje,
ali je ministerijalizem bolj ali manj
nevaren, — ampak je načelno proti
njemu, ta mora biti tudi proti ljud-
komisariatom, kalji globlji smisel
norme ostaja povsod isti. Potem pa
bi morali seveda reči: socijalizem je
kraljestvo, ki ni od tega sveta. Pač je
gotovo, da bi bila v okviru socija-
listične družbe potrebna tudi organi-
zacija, koje glasniki bi bili poklicani,
da bi skrbeli, pred vsem pa to, da bi
ostal prapor socijalizma čist in o-
madeža posvetne oblasti docela ne-
omadeževan. A ta organizacija ne bo
politična stranka. Dokler pa smo
politična stranka, moramo tudi z mi-
nisterijalizmom, s soudeleževanjem v
vladi računati.

In sicer tem bolj, čim bolj posta-
jamo politično močni. V vseh drža-
vah, kjer so postali socijalisti razme-
roma močan političen faktor, — v
tem je eden izmed razlogov, zakaj je
ravno na zapadu naše države to
vprašanje aktualnejše, kot na vzhodu
— postala nemogoče, da bi ne iz-
rabili politične moči, ki jim to dajejo
legalna sredstva. To je vzrok, zakaj
je postalo vprašanje ministerijalizma
baš sedaj povsod aktualno. In še dru-

go je. Nevarnost ministerijalizma je
tem večja, čim bolj si stojita delav-
stvo in industrija, kot nelzproсна so-
vražnika z interesnimi konflikti na-
sproti. Kako pa je v tem oziru, za-
časno v Sloveniji? Delavstvo in in-
dustrija sta kakor dva berača, ki sta
navsezad drug na drugega in o kolji
ne vemo, kdo je bolj pomilovanja
vreden.

Zato je dejansko pri nas v Slove-
niji konstruktivno delo skoro večje
važnosti, kot medsebojni boji; ko pa
se lotevamo tega dela, nam postala
ministerijalizem koristen in često nu-
jen, ako hočemo pomagati, da obva-
rulemo proletarijat brezkoristnega
trpljenja in propada, kar moramo za-
brani. Iz teh razlogov je ministeri-
jalizem za nas vprašanje, o kojem se
da govoriti in kjer odločamo samo
po teži razlogov, ki govorijo za in
proti.

To in samo to smo hoteli tudi v
tozadevni resoluciji na našem stran-
kinem zboru povdariti.

Če resumiram:

Razumemo, da je ministerijali-
zem za socijalistično stranko neva-
ren. S tem momentom, ko stranke
rastejo, in v času, ko stoji konstruk-
tivno delo bolj v ospredju kot inte-
resni konflikti, pa so nastopile iz-
redne razmere, s kolimi računajo
danes socijalistične stranke po vsem
svetu.

V.

Ali smo za demokracijo ali za dik-
taturu? Mi smo za demokracijo v
miru in za diktaturu v vojski, ob ca-
sih, ko se vstvarjajo z revolucionar-
nimi udarci novi svetovi. Čudno, da
moramo o tem sploh pisati. Mi in pa
tisti, na kolji naslov so te vrstice na-
menjene, smo vloge zamenjali. Mi
smo vedno delali in tudi ponovno tr-
dili, da so danes časi taki, ko zdru-
žule ljudstva obup, glad in rastoča
beda v močoven plaz, ki ruši v naši
družbi ovire. Nismo pa še videli, da
bi glad, obup in pomanjkanje vstvar-
jala, in kar smo socijalisti v svoji
stranki konstruktivnega in velikega
vstvarili, smo vstvarili v stalnem in
težkem bolu s predsodki in škodljivi-
mi stremiljenji, kolji je zraslo tudi
na naši njeni vedno več kakor klene-
ga zrna.

Zato vemo, da se samo z oboževan-
jem mas ne bo nič velikega ostvar-
nilo in da se zlasti ogromnih stisk
in težav, ki jih prinaša v vedno pove-
čani obliki ta doba, z njim ne bo pre-
magalo. Danes je nekaj diktature po-
treba. Samo s tem naj se razlikuje
proletarska diktatura od absoluti-
stične diktature, da mora biti dikta-

tor od časa do časa voljen in potrjen
po zaupanju ljudstva. Od demokra-
cije se razlikuje diktatura po tem, da
se ne straši tam, kjer zahtevajo to
višji interesi, tudi sredstev sile. V iz-
rednih razmerah je diktatura v inte-
resu proletarijata potrebna, čeprav
mora diktator vedno vedeti, da je
sila dvorezen nož. Če se najde člo-
veka, ki je zakrivil kak tak greh, da
spravljá s tem tudi po naši vesti po-
litično eksistenco in bodočnost pro-
letarijata v nevarnosti, — ni vedno
političen greh, če se mu da v izrednih
razmerah tudi s sredstvi sile čutili,
da tako ne gre. —

Mi toraj sovjetsko Rusijo in njene
metode tudi nekoliko razumemo.
Najmanj toliko, kakor tisti, ki gledajo
s proforskimi očali na probleme
sovjetske Rusije, gledajo na nje sim-
patično, — vključ temu pa ponav-
lajo v istem hipu fraze iz najhujše
demokratske dobe.

Rečemo samo eno:

Če pride do diktature, te profe-
sorske nature ne bodo diktatorji.

VI.

Velika večina naših čitateljev bo
rekla: vse to je lepo, a mi hočemo
samo eno: Samo to, da ostanejo sile
proletarijata enotne. Ves proletarijat
Jugoslavije naj se strne v eno veliko
in močeno proletarsko reko!

Prijatelj, — hvala vam za to
željo, ki je tudi nas popolnoma obvla-
dovala in dajala vsej naši politiki
svoj pečat.

Vsakemu smo pustili, da je delal,
zlasti pa govoril, kar je hotel, samo
da bi ne kršili enotnosti, dobro ve-
doč, da se da strniti tudi veliko raz-
ličnih vod v močeno reko.

Enotnosti dosedaj v Jugoslaviji ni
bilo mogoče zato vstvariti, ker so
vodili belgajski in zagrebški poli-
tiki enega dela delavstva diktaturu,
ki se ni ozirala na naše potrebe in na-
zore in nam je hotela spraviti do-
mačo politiko v tak pravec, da bi bi-
la s tem po našem globokem uver-
jenju politična bodočnost slovenske-
ga proletarijata težko oškodovana.

Pod takimi pogoji smo se morali
ujedinitju vsaj začasno odreči.

Radnička partija komunistov, v Be-
ogradu in Zagrebu pa je odgovorila
na to z geslom: Und willst du nicht
mein Bruder sein. — so hau ich dir
den Schädel ein in je poslala svoje
odposlance in svojo Novo Istino v
slovenske kraje. Odkrito je vržena
med nas baklja razkola.

Po naših krajih se je začela stru-
pena agitacija, naperjena proti eno-
tosti jugoslovanske soc. dem. stranke
v Sloveniji. Mi ne dvomimo niti za
trenutek, kako bo slovenski prole-
tariat na ta napad na svojo enot-
nost odgovoril. Dvignil bo svojo ro-

ko in pustil jo bo težko pasti. Opa-
del bo morda ta ali oni, razkola pa
v stranki ne bo.

Ako smo tako svojo enotnost na
Slovenskem ohranili in utrdili, po-

stanemo močna politična sila, koje
interese in smernice bo prisiljen
vsak upoštevati. Na tej podlagi bomo
zgradili enotnost proletarske fronte
v Jugoslaviji.

P. St.:

Organizacija kmetskega proletarijata.

Naša stranka je bila doslej stran-
ka industrijskega proletarijata v po-
polnem pomenu besede. Njene orga-
nizacije so delovale le po industri-
skih krajih in tudi njihovi člani so bili
skoro izključno le industrijski delav-
ci. Popolnoma razumljivo.

Naši prvi organizatorji in buditelji
so bili vzgojeni do malega vsi po
Nemčiji in današnji nemški Avstriji,
kjer je zanešana socijalistična misel
v glavnem le med industrijski prole-
tariat, zato si skoro misliti niso mog-
li, da bi mogli pritegniti s svoje agi-
tacije, ki li je manjkalo propagator-
jev socijalistične misli v socijalistične
vrste še druge plasti slovenskega
ljudstva, čeprav spada pravzaprav
90% našega naroda v proletarsko
stranko.

To je tudi glavni in edini vzrok,
da doslej nismo igrali v našem poli-
tičnem življenju skoro prav nobene
vloge. Tista pest industrije, kakor jo
imamo, ni mogla roditi onih velikih
mas industrijskega proletarijata, ka-
kor ga imamo na Dunaju, v Porenju
itd. Zato je bilo tudi popolnoma ne-
mogoče, da bi igrala naša stranka,
omejena na pečico industrijskega
proletarijata, kako znatnejšo vlogo
med slovenskimi političnimi stran-
kami. Obsojeni smo bili, gledati poli-
tično življenje le od strani ter igrati
vlogo večnih malkontentov, katerih
pa ni bilo treba nobeni stranki resno
vpoštevati.

Vse to pa pred vojno niti ni bilo
taka velika pogrška. O čem smo pa
odločevali sami? Imeli smo v rokah
občine, Slovenec je gospodaril v
kranjskem deželnem zboru, vse dru-
go je delal in odločeval za nas Dunaj.
Tudi če bi imeli organiziran v svojih
vrstah ves slovenski narod, bi to ne
pomenilo mnogo, ker bi ne mogli
skoro nikjer udeleževati svojega
programa.

Imela je pa ta omejenost naših
organizacij na industrijski proletari-
jat to prednost, da smo tiste pečice
našega organiziranega delavstva
lahko dobro vzgojili in izšolali ter jih
prepolnili s pravim socijalističnim du-
hom. Jasnó je namreč, da je mnogo
lažje in mnogo uspešneje vzgajati
malo število navdušenih in pošteno-
valnih ljudi, nego vzgajati mase, zlasti
še, ko smo tako krvavo pogršli
v svojih vrstah resnih, duševnih
in kulturnih delavcev. Vzgojili smo
pa tako vendarle tekom desetletij

vzoren štab, zanesljiv kader, jedro,
na katerega bo mogoče sedaj trdno
zidati in opreti vso našo stranko.

Danes so pa razmere popolnoma
druge, nego so bile pred vojno in
med vojno. Otršli smo se dunaj-
skega Jerobstva in čez noč smo po-
stali gospodarji na svoji zemlji. Kjer
je preje odločeval dunajski blapec,
odločujemo sedaj sami, z eno besedo,
začeli smo živeti lastno politično živ-
ljenje v lastni državi, za katero ne
skrbimo več drugi, ampak moramo skr-
beti sami, ker, kakor si bomo post-
lali, tako bomo ležali. Če je bilo pred
vojno precej postranskega pomena,
so-li naše organizacije za nekaj sto
sodrugov manjše ali večje, pa to dan-
es nikakor ni več vse eno. Tudi če
bi stal pred vojno vse slovenski nar-
od v naših vrstah, bi ne mogli ust-
variti socijalistične Slovenije, ker še
vedno ne bi imeli v rokah vsega drž-
avnega upravnega aparata in toza-
devne moči. Danes je to drugače, dan-
es naimočnejša stranka v istini tudi
gospodari in odločuje v vsem jav-
nem življenju. Naimočnejša stranka
reže kruh vsemu ljudstvu, od nje za-
visi vse dobro in vse slabo.

Umevno je tedaj, da nam nikakor
ne sme biti več vseeno, smo-li za ne-
kaj sto mož močnejši ali slabše, ker
nam ne more biti vseeno, kdo go-
spodari na naših tleh in kako gospo-
dari. Danes mora biti vsakemu otro-
ku jasno, da moramo stremeti z
vsemi močmi za tem, da postanemo
naimočnejša stranka, ker vemo, da
bomo imeli v tem slučaju res tudi vso
moč v rokah, ker vemo, da bomo do-
tem tudi lahko polagoma in stopnje-
vaje uresničevali naše socijalistične
ideale. Polagoma in stopnjevaje pra-
vim, saj mora vedeti vsak, ki se je
kdaj pečal s sociologijo in socija-
lističnim programom, da smo mi re-
volucionarna stranka, ki hoče zame-
niti ves današnji kapitalistični dru-
žabni red z novim, boljšim, socija-
lističnim. Te revolucije pa ni mogoče
izvesti čez noč, z nasiljem, potom
naredb. Vse današnje kulturno, poli-
tično, socijalno in gospodarsko živ-
ljenje je tako komplicirano, da bi
vsak prenašljen korak rodil le pulom
in anarhijo, ki bi bila v največjo po-
gubo revnemu ljudstvu samemu.

Kako pa postanemo naimočnejša
stranka? S tem, da se temeljito m-
enkrat za vselej osvobodimo napač-
nega naziranja, da mora biti socija-

vedno huje mučil in začel je oma-
govati.

»Zlezi ven.« poprosi Palčka.

»Nesi me domov k očetu in ma-
teri, pa zlezem ven!«

Pobežal je volk v vas in skočil
naravnost v hišo pred starca. — Pal-
ček zleze odzadaj iz volčjega tre-
buha, zgrabi volka za rep in zakriči:
»Bilte volka, bilte sivca!«

Starac prime za kolec, stanka za
drug in začela sta biti po volku. Po-
bila sta ga, odrli ter napravila sunku
kožušček. Potem pa so živeli srečno
do konca svojih dni.

Okamenelo carstvo.

Živel je starac, ki je imel sina.
Temu pride na misel iti v svet. Po-
stavi se z očetom in odide.

Dolgo je hodil. Lahko je govoriti,
težko kaj napraviti. Prišel je v neko
carstvo in kamor je pogledal, je bilo
vse kameno; ljudje in živali, kjer
je kdo bil, stal ali sedel, kjer je kdo
hodil, vse je okamenelo. Nekdo je ce-
pil drva, dvignil je roko s sekiró in
tako ostal. Vraž se je pošalil z njimi.
Dečko je hodil po gradu, a ni našel

LISTEK.

Venček ruskib narodnih pravljic.
(Poslovenil Fran Pogachnik.)

Palček.

Živela sta starci in stanka. Nekoč
je stanka sekala zelve za piroge, za-
dela iz neprevidnosti po roki in si
odsekala mezinco. Vrgla ga je za
peč.

Naenkrat zasliši, kakor da za
pečjo nekdo govori s človeškim gla-
som: »Mamica, deni me odtod!«

Prestraši se, prekriža in vpraša:
»Kdo je nekí?«

»Jaz, tvoj sin, rodi sem se iz tvo-
lega mezinca.«

Stanka ga je vzela doli in ga opa-
zovala. Bil je silno majhen, komaj ga
je bilo videti na zemlji, zato ga je
stanka nazvala — Palček.

»A kje je očka?« vpraša Palček.

»Sel je na njivo.«

»Poidem k njemu, da mu poma-
kam.«

»Pojdi, dete!«

Prišel je na njivo. »Ole! očka, pri-
tekem sem ti pomagat!«

Starac se ozre in reče: »Čudno,
slišim človeški glas, a ne vidim niko-
gar. Kdo govori z menoj?«

»Jaz, tvoj sinček.«

»Nikdar nisem imel otroka.«

»Pravkar sem se narodil na beli
svet. Sekala je stanka zelve za piro-
ge, odsekala si mezinco, ga vrgla za
peč in glej, postal sem jaz, Palček.
Prišel sem ti pomagat, zemljo orat.
Sedi očka, použi, kar ti je poslal bog
in si oddahni!«

Starac se razveseli in sede k
obedu. Palček pa zleze konju v uho
in začne orati zemljo. Poprej pa še
pravi očetu: »Ako me hoče kdo ku-
piti, me brez strahu prodaj! Ne boj
se, nič se mi ne zgodi!«

Prišel je mimo gospod, gledal in
se čudil. Konj vleče, plug orje, a člo-
veka ni videti. Zato vsklikne: »Oko
še ni videlo in uho ne slišalo, da bi
konj sam od sebe oral!«

»Ali si oslepel?« se mu odzove
starček. »Saj mi vendar sin orje.«

»Prodaj mi ga!«

»Ne, ne prodam. Toliko radosti in
utehe imava s stanko z njim!«

»Prodaj, dedek,« ga sili gospod.

»No, daj tisoč rubljev, pa bo
tvoj!«

»Kaj, tako drag je?«

»Sam vidiš. Dečko je majhen, a
smel, brzih nog, pripraven, da ga
kam pošleš.«

Gospod je plačal tisoč rubljev,
vzel palčka, ga vtaknil v žep in od-
šel domov. — Palček pa je izgrizel
luknjo v žep in pobegnil.

Sel je, šel, a zalotila ga je noč.
Skrile se pod veliko čisto ob pot, leže
in se pripravila, da zaspi. Mimo pri-
dejo trije tatje. »Zdravstvujte, dobri
fantje!« jih pozdravi Palček.

»Zdravo!«

»Kam greste?«

»Vole krast.«

»Vzemite še mene seboj!«

»Kaj pa znaš? Mi rabimo kore-
njaka, ki te z mahom pobije.«

»Tudi mene lahko porabite. Pod
vrata zlezem in vam jih odprem.«

»Prav! Pojdi z nami!«

Vsi štirje priidejo do bogatina.
Palček zleze skozi vrata, jih odpre in
pravi: »Bratci, postojte tu na dvori-
šču, jaz grem v stajo, da izberem

najboljšega vola in vam ga priže-
nem!«

Dobro! Splazil se je v stajo in
kričal odtod na vse grlo: »Kakega
vola hočete, da vam priženem, ruja-
vega ali črnega?«

»Ne delaj šuma,« mu reko tatje.

»Privleci vola, ki ti pride pod roke!«

Palček jim je prišel najboljšega
vola. Tatje ga vlečejo v voz, zaka-
ljejo, izkožijo in začno deliti meso.

»No, bratci,« jim reče Palček,

»vzamem si drob, to mi zadostuje.«

Vzel je drob in zlezel vanj, da se
prespi in skrajša noč. Tatje pa so po-
brali meso in odšli domov.

Tedaj pribeži mimo gladen volk
in pogoltno drobovje s Palčkom
vred. Ta pa je sedel živ v volčjem
trebuhi in se je prav dobro počutil.
Sivcu pride slabo. — Zagleda čredo
ovac na paši in poleg spečega pa-
stirja. Komaj pa se prikrade, da od-
nese ovco, zakriči Palček na vse
grlo: »Pastir, pastir, ovčji duh, ti
spiš, a volk ti krade ovce!« Pastir
se prebudi, vrže se s kolom na volka
in naščeva nani pse, ki so ga začeli
trgati, da je letela dlaka od njega.
Komaj, komaj je ušel. — Glad ga je

no demokratična stranka le stranka industrijskega proletarijata, saj socializem ne namerava odrešiti le industrijskega proletarijata, ampak vse človeštvo. Logično bi spadalo tedaj v socialistično stranko vse človeštvo. Da se to ne zgodi, je vzrok le ta, ker imajo nekateri deli in nekatere plasti velik interes na tem, da ostane na vse večne čase pri sedanjemu kapitalističnemu družabnemu redu.

Na porušitju današnjega družabnega reda so zainteresirane le vse one plasti naroda, ki jih izrablja in zlorablja danes vladajoči kapitalizem, ali z drugimi besedami: poru-

šenja današnjega družabnega reda si želi ves proletarijat, vsi oni, ki živijo od dela svojih rok in to niso le industrijski delavci, ti so le množični del ogromne proletarske armade. Popolnoma napačno in nesocialistično bi bilo, če bi izključevali iz naših vrst ves neindustrijski proletarijat, katerega je vsaj pri nas neprimerno več nego industrijskega. Kaj morda posel, balzar, kajzar, poljski delavec itd. ni prav tak, če ne še večji proletarec, kot industrijski delavec? Kaj vsi ti niso prav tako zainteresirani na realizaciji socialističnega programa, kaj socializem ni tudi zanje odrešitev? (Konec jutri.)

Kaj je vzrok slabim prometnim razmeram.

(Dopis iz Zagreba.)

Prosim, sodrug urednik, da mi dovolite v listu par vrstic v poljasno dejanskih razmer na Hrvaškem, da se slovenski javnosti pojasni položaj napram dopisom različnih poročevalcev meščanskih listov, katere vsi dobro poznamo in ki so znali v dobi stare Avstrije na vse mogoče čedne in nečedne načine pridobiti si aventurna napredovanja, dvojne dijete in razne druge ugodnosti.

Naši slovenski strokovnjaki od včeraj so pisali po vseh meščanskih časopisih, da je vzrok mizernih prometnih razmer na Hrvaškem iskati v samopasnosti uslužbenstva, v neznanju, pasivni rezistenci in ne vem še kaj. In vse to baje vplel Madžarov oziroma madžaronom! Naši strokovnjaki so govorili in se hvalili, češ mi in samo mi bomo uredili prometne razmere in njih drugi.

Ko smo prišli slovenski železnice na Hrvaško, smo takoj hoteli videti tiste preklicane madžarone, ki so krivi vsemu neredu. Ali zastoni smo jih iskali. Našli smo pač precej mladega, še neizurjenega osobja na hrvaških železnicah, kar nas je uverilo, da je zagrebško ravnanje moralo res skrbeti za svoje uslužbence, češar se pač ravno ne more trditi od ljubljanskega ravnanja, ki je nasprotno skrbelo za to, da jim je niže uslužbenstvo (reci »Zveza«) pomagalo do zlatih ovratnikov. Mladost železniško uslužbenstvo na hrvaških železnicah se ne rekrutira iz madžaronom, nego iz pristnih Hrvatov. Če sedi le še v ravnanstvu par madžaronom in Nemcev, mislim, da ti ne morejo biti toliko vplivni, da bi mogli zadržati promet.

Kakor se je že večkrat naglašalo, je vzrok prometnih nepravil v prvih pomanjkanju strojev, oziroma popolna izrabljenost istih. Pomanjkanje delavnic za popravila in sploh različnega železniškega materiala. Dokler ne bo delavnic, materiala in potrebnega delavstva, toliko časa tudi ne bo rednega prometa in to v zvezi vsemu »znanju« množičnih slovenskih »strokovnjakov«, ki sedaj tožijo, da se s hrvaški sploh ne da delati. Mi smo pa mnenja, da je to vseeno mogoče, da pa bi naj ti naši »strokovnjaki« popustili nekoliko svojo domišljavostjo. Zakaj se pa mi nižji uslužbenci in nestrokovnjaki povsem dobro razumemo med seboj? Zato, ker nismo nikdar omalovaževali težkega dela hrvaških sodrugov!

Kar se tiče naših življenjskih razmer, moram tudi pripoznati, da so se v zadnjem času dokaj izboljšale. Imamo v ravnanstvu skupno kuhinjo, ki je dosti cenejša in ki nam nudi okusno hrano. Da zopet ta skupnost »boljši« gospodi ne ugaša, je razumljivo, ker po mišljenju te gospode proletarju sploh ni dovoljeno, da bi se do sitega natekel.

Živega človeka. Stopil je v carske prostore in mislil: »Počakam, moram kdo pride!«

Naenkrat priteče carska hči, zagleda dečka, se pokloni in ga zaprosi: »Odkod si? Čemu si prišel? Treba nam je silnega človeka, da bi tri noči molil na dvoru; potem bi zopet vsi ljudje oživelili!«

On je bil pripravljen. Dogovorila se, da ga ona potem, ako bog dovolji, da car in ljudje zopet ožive, vzame za moža, in napiše ta pogodbo.

Ona mu izroči tri snopice voščenic sveč, za vsako noč snopič, in odide.

Nastopi noč. Dečko se pripravi k molitvi. O polnoči se natepe silna množica vragov, nekateri ga dražijo, drugi mu prete s smrtno, nekateri mu podikajo ogenj, drugi vodo. Ni možno popisati, kake strahote je videl. On pa stoji in molit. Tu zapoje petelin in vse izgine. Požgal je ves snopič voščenic in lezel spat.

Zjutraj pride varična in ga sprašuje: »Kaj ti si živ?«

»Živ, slava bogu!«

»No, kako je bilo?«

Najbolj pa boli to gospodo, da so izgubili svoja dobra mesta v Ljubljani; zato tudi s polno paro delajo na to, da bi se zopet vrnili v »obljubljeno« deželo. Baje je to tudi ena izmed glavnih zahtev prošule »Zveze«. Naj bo kakorkoli že, zapomnijo pa naj si ti gospodje, da se zaman upirajo toku časa in da se jim nikdar ne posreči zavrtiti kolo časa v nasprotno smer! — Slovenski železnice na Hrvaškem.

(Promet na južni železnici.)

Marsikdo se vprašuje, zakaj se promet ne razvija normalno in zakaj delajo vlaki tolike zamude. Da bo širša javnost informirana tudi o teh vzrokih, navajamo sledeča dejstva.

Premog južni železnici daje trboveljska premogokopna družba na postajah Hrastrnik in Trbovlje. Premog, ki pride iz Hrastrnika, vsebuje pri 10-tonskem vozu najmanj 3 do 4 tisoč kilogramov prsti in laporja. In to zato, ker se premog železnici odaja tak, kakoršnega se nakopije v rovu, ne da bi se ga opralo in očistilo. Kurilnice seveda tudi dajejo tak premog na stroje, ker se ga ne more izbirati in je vračunjen cel voz. In ne samo to. Železna dobiva najkrajnjši zdrob, ki je sam prah in prst. Pri takih razmerah je torej povsem umljivo, da strojevodja ne more vselej tako voziti, kakor bi hotel. Imamo stroje, ki vlečejo 550, 800 in 1000 ton, ali žalibog radi slabe kurlave se reducirajo teža, ki to morejo vleči. Na ta način pa se promet ovira v velikem obsegu. Vprašamo sedaj, kdo je vsega tega kriv? Pri obratnem ravnanstvu se nahaja sicer poleg višjega nadzornika inž. Š. tudi še precejšnje število kontrolnih organov, ali kaj, ko se za stvar resno ne zavzame. Zakaj železnica plačuje tudi prst za premog? Zakaj si kontrolni organi ne ogledajo raiši, kakšno kurjavo imajo stroji, mesto da po urnikih iščejo vzroka za vlakovne zamude? Odpravite vse te nedostatke in prometne razmere se bodo takoj izboljšale.

Tudi vlada sama je kriva, da se otežuje železniški promet. V Trbovljah je vladni zastopnik, ki pa se prav nič ne zmeni, kakšen premog se odaja železnici.

Vse strojno osoble se pritožuje radi slabe kurlave, ali ušesa merodajnih faktorjev so gluha. Tovorni promet jim je zadnja briga, samo da ekspresni vlaki dobro vozijo. Sploh se delalo na železnicah velike škode. V to samo en primer! Pred nekaj dnevi je n. pr. v Zidanem mostu pri nekem češkem transportu poginilo v eni noči 13 prašičev, ker se je čakalo čez dan na stroj vsled premoga. Škode je bilo gotovo za 40.000 K in vse to samo radi nepremišljenosti nekaterih gospodov.

»Strašno, a nič ne del! Bog je milostiv.«

»Pazl, nocoj bo še strašnejše!« pravi in gre.

Drugo noč je strašilo še več vragov, a dečko je le molil. Tretjo noč pa je bilo še hušje. Molil je in požgal vse sveče.

Čarčna mu ukaže, naj koncem tretje noči zleze na peč in napiše, kako je rešil carstvo. »Sicer,« mu pravi, »se mol oče, ko se prebudi, razsrdi, poskoči in gorle ti!«

Dečko napravi tako. Napoči jutro. Hkrati vse ljudstvo oživi, začne tekati, bežati, voziti se, govoriti, šaliti. Tudi car se zbudi, poskoči in se razsrdi: »Kdo se je drznil pošaliti z mojim carstvom?« Tedaj zagleda na peči rokopis in ga prečita. Približa se hči, potrdi resnico rokopisa in pove očetu, da je resničen.

Čarju je to ugalalo in takoj je priredil svatbo; kmetiški sin je vzel carsko hči. Tist mu je po svoji smrti zapustil vse carstvo. Kmetiški sin, ki je moral vedno druge ubogati, je postal sedaj car in caruje še sedaj, blag svojim podanikom, osobito vojakom.

Merodajni ministrski naj se za to stvar zanimata in napravita opisanimi nedostatkami konec, gospodje na vodilnih mestih pa naj se tudi rajše brigajo za redni razvoj prometa, mesto za svoje zvezarske agitacije. — Strofevdia.

PROTIČEVA MISIJA IZJALOV-LJENA.

LDU. Belgrad, 18. Opoldne se je raznesla vest, da je g. Stojan Protič vrnil mandat. Narodni klub da je zahteval novo rešitev valutnega vprašanja in stavljal velike zahteve glede poedinih ministrskih portfeljev. Radi teh zahtev, ki niso predvidene v medsebojnem sporazumu, je g. Protič zapustil sejo. Ta incident se to-mači tako, da bo g. Protič vrnil mandat. Doselej pa o vrnitvi mandata še ni nobenega uradnega izvestja. Iz krogov opozicijskih poslancev se celo to vest odločno dementira in dostavlja, da se jutri sestavi vlada iz opozicijskega bloka.

NOBENEGA KOMPROMISA. — LJUDSTVO NAJ ODLOČI!

LDU. Split, 18. (DDU). Dne 16. februarja se je italijanski ministrski svet pod predsedstvom senatorja Mortare bavil s poslednjim sporočilom iz Londona in razpravljal o možnosti potovanja Nittijsa v Belgrad. Ker je on zahteval solidarnost vsega kabineta, je to delstvo velike važnosti političnega značaja. Ministrski svet računa vsled Wilsonove intervencije v korist Jugoslaviji s tem, da se bodo vsled tega koraka Amerike morala Italija, Francoska in Anglija dominiti glede novega kompromisa v jadranskem vprašanju. — Prečitana je bila tudi vsebina brzojavke, ki sta jo poslala Wilsonu Millerand in Lloyd George. Prišle so na razgovor tudi odločitve predsednika zveze narodov z ozirom na dr. Trumbiča.

IZ PRAVOSLAVNE CERKVE NE ORGANIZACIJE.

Belgrad, 19. febr. Pravoslavna cerkvena organizacija sklicuje tzv. arhierjejski sabor, ki naj odloči končno veljavno o dveh vprašanjih, ki sta na dnevnem redu in ki povzročata vroče debate v notranjosti pravoslavne cerkve. Prvo vprašanje je ponovna ženitev pravoslavnega duhovnika. Pravoslavni duhovnik se sme po pravilih cerkve le enkrat ženiti; če postane vdovec, se ne sme več ženiti. Po sedanjih volji je mnogo duhovnikov-vdovcev, ki so očete številnejših familij, prelomilo to pravilo in so se vdručili oženili. In to slovesno, ob navzočnosti cele fare. Drugo vprašanje je: po kojem koledarju naj cerkev svoje praznike šteje, ali po našem, ali po starem. Arhierjejski zbor naj o tem odloči.

STAVKA KROJAČEV NA DUNAJU.

LDU. Dunaj, 18. (DunKU). V dunajski krojaški obrli, v kateri se je pred kratkim pričel velik medni hof, je včeraj izbruhnila delna stavka. Velike korporacije krojaških tvrdk razpravljajo o vprašanju splošnega izprta delavcev, ako se stavkujoči nemudoma ne bi vrnili na delo.

KREDIT MADŽARSKI.

LDU. Dunaj, 18. (ČTU). »Neues Achtuhrblatt« poroča iz Budimpešte: Zastopnik angleške komisije za živila je izjavil v »Pesti Hirlap«: Madžarska bo dobila od 26 milijonov funtov sterlingov, ki jih je angleška zbornica votirala kot kredit premaganim državam, blagovni kredit pol milijona funtov sterlingov. O porabi tega zneska se bo morala Madžarska izjaviti po sklepu miru. Najprej bo ta komisija navajala za Madžarsko živila iz Jugoslavije, med drugim 3000 ton žita, 1000 ton masti in 500 vagonov kladne živine.

POSOLJO PARIZA V KANADI.

LDU. Pariz, 18. (DunKU-Brezlično). Pariški mestni svet je sklenil, izposoditi si od Kanade 20 milijonov za nabavo živil in drugih proizvodov.

Dementi o preiskavi prof. Wolfa.

LDU. Praga, 18. (ČTU). Včerajšnja »Bohemia« priobčuje trutovsko vest, da se je proti blivšemu poslancu Wolfu uvedla preiskava radi velekdaje. K temu pripominja uradna »Čehoslovenska republika«: Zdi se, da je to samo pobožna želja nemških krogov, ki tičijo za »Bohemio« in da je ta želja tudi rodilni te misli, ali pa da gre za novo reklamo za starega političnega invalida.

OGSPODARSKA KOMISIJA V TEŠINJU.

LDU. Tešin, 18. (ČTU). Poroča se, da namerava ententina komisija v Tešinu osnovati posebno posvetovalno komisijo za gospodarsko vprašanje. V komisijo bi bili pozvani trije Čehi, trije Nemci in trije Poljaki.

Novice.

— V Macedonijo in Staro Srbijo. Minister za gozdarstvo in rudarstvo sodr. Anton Kristan je odredil tročlensko komisijo, ki odpotuje v svrhu znanstvenega preiskavanja v Skoplje. V to komisijo je določil prof. Melika iz Ljubljane, rudarskega inženjerja (abs. pravnik) Jan Čubeliča iz Zagreba in rudarskega nadravn. Hoppeja iz Berlina. (Op. stavca: Ali se ne boji sodr. Kristan, da bo »Večerni list« pisal, da se gre ta komisija — potepat?)

— Vrednost našega denarja. Mednarodna plovbena dumavska družba je ugotovila za plačila po Donavi sledeči kurs: 15 dinarjev je jednako 60 jugos. markiranim kronam, ali 100 rumunskim štemplanim kronam, ali 40 čehoslovaškim »Sokol« kronam, 27 rum. narodnim lejom, ali 28 žigosanim rumunskim lejom.

— Otvoritev slovenskih šol v Gorici. Kako se poroča, je predsednik italijanskega ministrskega sveta dovolil otvoritev šolskega pouka za slovenske otroke v Gorici, in sicer začasno na ta način, da se v tekočem šolskem letu otvorijo slovenske vzporednice na eni izmed italijanskih ljudskih šol v Gorici.

— Za povzdigo vinogradništva v Jugoslaviji je ministrstvo za poljedelstvo in vode dovolilo kredit v znesku štiri milijonov kron.

— Poneverjenje poštnega denarja. Celje, 19. februarja. Na poštnem uradu v Vuhredu pri Vuzenici je v daljšem časovnem presledku poneveril poštni ekspedient, 29-letni Gustav Ologovšek, rodom iz Krškega, znesek 26.776 K 26 v uradnega denarja. V noči od 11. na 12. t. m. je pobegnil, baje v inozemstvo.

— Električno podletje v Splitu. V Splitu se je ustanovila družba »Električna podjetja«, ki bo preskrbela Split z električno energijo. Splitška občina je zastopana pri družbi z devetimi desetimi glavnice. Družba se že bavi z dovojanjem in z instaliranjem javne razsvetljave.

— Demokratska stranka je začela pod uredništvom J. Kujundžića izdati v Skoplju nov dnevnik.

— Sedemdesetletno rojstvo bo slavil 8. marca predsednik čehoslovaške republike T. G. Masaryk. Hvaležni čehoslovaški narod se na ta dan pripravljajo na vso moč. Prirediteli bodo vse polno slavnosti. Tudi socialna demokratska stranka je med slavilci in izdala bode lastni spominski spis, ki izide te dni.

— Za predsednika madžarske narodne skupščine je bil izvoljen v sel dne 18. t. m. Stefan Rakoszy s 126 od 133 oddanih glasov.

— Cena tobaka in tobaknim izdelkom na Poljskem se je povišala za 100 do 300 odstotkov.

— Italijanskega narodnega posolila se je doslej podpisalo 16 milijard, od tega 600 milijonov v inozemstvu.

Dnevne vesti.

Historija o fižolu in blivši minister dr. Korošec.

Minister prehrane s. Bukšeg je čuden človek. Če ne verujete, poslušajte tole zgodbo: Nekoč je bil minister prehrane v Jugoslaviji častivredni dr. Korošec, ki ga sedaj t. ko bedasto povečuje klerikalno časopisje, zlasti s tem, da blati in obrekuje naše sodruge. Brez grehov pa tudi g. dr. Korošec ni. Tako je takrat, ko je bil minister za prehrano, med drugimi stvarmi kupil v Ameriki 200 vagonov žit takrat tri leta starega fižola, in sicer ga je plačal tako drago, da stane vlado kilogram tega fižola en dolar. Zdravniki so dokazano, da je ta fižol zaradi starosti že strupen in vlada ga ne more porabiti ne doma, ne prodati na Dunaj ali kam drugam. Kako ogromno škodo je napravil ta »minister«, ki je po »Slovenčevem« mnenju strokovnjak v prehrani, si izračuna lahko vsak sam, če vpoštevata, da je to dva milijona kilogramov. In minister Bukšeg je slab minister, ker v cel Evropi ni znal prodati dva milijona kilogramov docela trohnelega fižola po 100 K kg. In ker Bukšeg ni tak umetnik, da bi popravil take oslarije — je za nič. Mi bi pa svetovali, da to škodo poravnajo slovenske klerikalne gospodarske organizacije, ki so delale med vojno tako lepe dobičke. To bi bila častna dolžnost SLS, ker je to njen greh, in bolje bi bilo zanjo, če bi gledala nekoliko več na poštenost v političnem boju. Sicer pa: tiča spoznaš po petju.

Defekt manire.

Nismo vedeli, zakaj »Slovenec« in »Večerni list« vse tako dobro vesta, kaj in kako delajo v predstavnosti v Belgradu naši ljudje.

Vohunjo. Korošec avtomobil šviga noč in dan pred konakom sem in tja. Ni pa sam; ima le celo vrsto pomagačev, ki so sami vsevedeži. Možgane imajo namreč tako nenaravno ustvarjene, da nobene stvari prav ne slišijo, ne vidijo in ne mislijo Vse, kar vidijo, slišijo ali opazujejo, se prve v laž. To je abnormalnost, defekt, ki ga ti ljudje ne morejo popraviti, ker bi se jim sicer zdelo, da so nenormalni, da so izgrešili svoj poklic. Njim se zdi poklic lažnikov, demagogov in obrekovalcev najsvetejši. Ta morala je njih vis malor. Revčki so, ne morejo za to.

Slab gmočni položaj delavcev ljubljanske mestne pilarnarne.

Prejeli smo: Delavstvo mestne pilarnarne silno trpi vsled svojega slabega gmočnega položaja. V občinski seji 29. decembra m. l. je župan ljubljanski sicer zagotovil, da se bo izplačala draginjska doklada vsem magistratnim kakor tudi mestnim uslužbencem, ali do danes se še ni izplačala še prav nobenemu. Na seji 4. t. m. pa je župan g. dr. Ivan Tavčar na interpelacijo sodruge Vencajza glede povišanja plač in izplačila doklad pilarniških uslužbencev izjavil: »Ali bomo izplačali, ali pa bomo podletje zaprli; toda od sedaj se ni zgodilo niti prvo, niti drugo. Delavci garajo v pilarni kakor živina, zaslužijo pa borih 18 do 22 K dnevno! Vsa va, da se pri sedanjih draginjah, ko stane pol kilograma kruha 5 K, ne da s to plačo več živeti. Za ta denar, katerega delavci sedaj zaslužijo, si moremo kupiti kvečjemu le en in pol kilograma kruha dnevno (kar bi bilo za družino še veliko premalo); da pa bi žena mogla kupiti povrhu še črne moke za močnik, na to še misliti ni, čeprav je g. dr. Tavčar v svojem podlistku o »Krapnovi kobili« trdil, da si bomo, predno poginemo od gladi, raiši še preli skuhati močnik na vodi. Tudi mi delavci bi to radi prakticirali, ali žalibog plačani smo tako, da počasi umiramo lakote v tej mestni »morilni jami«. Da pilarno imenujemo tako, je povsem upravičeno. Če pa bi kdo ne veriel, naj ob priliki pride čistiti pilarniški čistilnik. In da se ne pozabi, beležimo še to, da je prav čudnih nazorov o delavstvu ravnatelj pilarnarne, prof. g. Senekovič. Ko je nekoč delavec prišel k njemu zaradi zvišanja plač, mu je kratko odgovoril: »Če ne morete živeti, pa se poidite obesiti!« Ta izjava je za akademično naobraženega moža ravno tako značilna, kakor je značilna za g. Kendo deistvo, ad le ob priliki, ko se je čistil čistilnik, za nič udaril pridnega delavca po glavi. Sicer pa je plin, ki ga sedaj prolvzita pilarnar, prav slab. Delavstvo pilarnar pa dobro ve, da bi bili vsi nedostatki takol odpravljani, če bi pilarnar imela za vodjo dobrega strokovnjaka, ki bi prijel za železno metlo in pomedel in pilarnar vse, kar notri ne spada!...

Državni nadzor in državna uprava veleposesestev.

Ministrstvo za agrarno reformo nam je z ozirom na svojo novo naredbo glede državnega nadzora in uprave veleposesestev poslalo sledeči komentar: Stanje, ki ga je povzročila po vsem svetu svetovna vojna, zahteva nujno tudi pri nas velikih socialnih in ekonomskih reform, med katere spada brezdvomno tudi agrarna reforma. Reforme tako velikega obsega, provzročale so vedno močne streslajve v ekonomskem življenju naroda. Ako si po bližje ogledamo sedanje prilike v našem ekonomskem življenju, posebno prilike poljedelske produkcije, pridemo do nepobitnega zaključka, da niso te prilike, — v kolikor se v javnosti nepovoljno kritizirajo — vsvarjene samo po agrarni reformi, nego da so neizbežna posledica desorganizacije sedanega družabnega reda. Ministrstvo za agrarno reformo postavilo se je radi tega na stalnišče, da je treba pri izvajanju agrarne reforme obdržati kolikor mogoče stalno kontinuiteto poljedelske produkcije, ter bo vsled tega z jedne strani obvezalo vse poljedelce, ki dobe zemljo od veleposesestev, da popolnijo gotove pogoje z ozirom na obdelovanje zemlje, z druge strani bo postavilo veleposesestva pod državni nadzor in po potrebi tudi pod državno upravo, to pa radi tega, da se obdrži stabilnost produkcije. Ministrstvo za agrarno reformo je izdelalo uredbo o državnem nadzoru in o državni upravi veleposesestev. Intencija uredbe je v glavnem, da se obdrži in ča mogoče z racionalnim obdelovanjem se poveča produkcija na veleposesestvih v času, ko se ima izvesti agrarna reforma. Po tej naredbi imajo veleposesestniki nevezane roke pri obdelovanju svojih veleposesestev, seveda mora biti to obdelovanje ra-

Kako so sčepili nevedne in zaslepljene kmetske občinske odbore.

Posebno značilni odstavki iz posameznih okrožnic, na primer:

»Država potrebuje denar, da omogoči končno zmago naše slavne armade nad vsemi sovražniki in tako zagotovi časten, blagodejen mir, ki naj bi zaimčil vsem narodom našega cesarstva trdno, lepšo bodočnost. Naše armade so zmagovite na vseh frontah. Treba je le še zadnjega krepkega napora, da pridemo do odločilne končne zmage in od vseh zaželenega trajnega mira. Da se to čimprej omogoči, treba dati državi na razpolago čim več razpoložljive gotovine v obliki četrtega vojnega posojila.« In druga: »Vsi napori sovražnikov, da bi nas premagali, so se popolnoma izjavili, ker naša armada ne stoji le trdno kot skala, marveč zadaja sovražnikom dan za dnem hude udarce, da smemo mirnim srcem in polnim zaupanjem pričakovati končne zmage.«

Glede na način pokritja nakupnih stroškov. »Zlasti pričakuje deželni odbor, da bodo občine z lasno nabavo zagotovile posojilu silajen uspeh. Ker pa nekatere občine nimajo dovolj svojih sredstev na razpolago, se priporoča, da najmejo v ta namen primerna občinska posojila. Tako za podpis, kakor za nabavo tozadevno potrebnih denarnih sredstev naj se obračajo županstva izključno do Kranjske deželne banke v Ljubljani, ki jim bo v vsakem oziru dovolila največje ugodnosti. Vsaka občina je v stani, podpisati s pomočjo deželne banke lepo vsoto vojnega posojila, ne da bi za to potrebovala lastnih denarnih sredstev.«

Besedilo okrožnic je vedno sestavljalo deželni glavar sam, ki je tudi sam pazil na to, kako podpisujejo občine vojna posojila. Če se občine na kako okrožnico niso zadostno odzvale, je takoj odredil izdajo druge okrožnice.

Ob izdaji osmega vojnega posojila je deželni glavar v drugi okrož-

nici na županstva (št. 7586 — 1918) izrekel sledeče: »Dosedanja poročila o podpisovanju VIII. vojnega posojila na Kranjskem kažejo, da izdatno število kranjskih občin ni še spolnilo svoje neobhodne dolžnosti! Gotovo je, da je skupni gnetni uspeh osmega vojnega posojila neodvisen od tega dejstva, ravno tako gotovo pa tudi, da je ta popustljivost nekaterih županstev in občinskih zastopov skrajno kvarna izgled naša dežele in njenega prebivalstva. To pa tembolj, ker je deželni odboru znano, da so nekatere občine celo postale žrtve neke sramotne in zlobne agitacije. Občine so poklicane pokazati vsaj svojo dobro voljo, če tudi le s skromnim podpisom, in dajati dober zgled prebivalstvu.«

Pod takim pritiskom je bilo občinam zelo težko izogniti se podpisovanju vojnih posojil. Županom se je pa bilo še posebno bati, da bi se jih preganjalo, ako ne ustrežajo zahtevam deželnega odbora. V tem pogledu je zelo značilno namigovanje deželnega

odbora, češ da so nekatere občine postale žrtve neke sramotne in zlobne agitacije proti vojnim posojilom.

Kako so občine ravno na temelju okrožnic deželnega odbora pojmovala finančno stran vojnih posojil in kako so verovale v to, kar se jim je po okrožnicah priporočalo, je dobro znano, posebno kjer so gospodarili v občinah klerikalni zasleplenci.

Omenja se pri tem, da je tudi Kranjska deželna banka po naročilu deželnega odbora za vsako vojno posojilo razposlala na občine okrožnice, v katerih je posebno naglašala udobnosti vojnih posojil, ponujala posojila v svrhu podpisa vojnih posojil in se priporočala občinam, da bi pri njej podpisovale vojna posojila. Tudi te okrožnice so mnogo pripomogle k temu, da so se občine nasproti vojnim posojilom zadržale bolj optimistično, nego je bilo treba.

Kot nepostavno je pa označiti postopanje deželnega odbora nasproti občinam v zadevi vojnih posojil v tem pogledu, da so se zapovedovale ob-

činske seje in da se je zapovedovalo, o čem naj se sklepa. Deželni odbor le s tem lemal občinam vso prostost, daji jim je ta zaimčena po zakonih in le to temelj občinske samouprave.

Koliko so občine na Kranjskem podpisale vojnih posojil, o tem ni podatkov in jih bo šele zbrati; kolikor se pa more ceniti stanje teh posojil, utegne znašati okroglo 3.000.000 K brez mesta Ljubljane. Od te vsote se je podpisalo pri Kranjski deželni banki okroglo 1.500.000 K, ostanek pa pri raznih drugih denarnih zavodih. Nabavni stroški za večino pri Kranjski deželni banki podpisanih vojnih posojil za občine so se pokrili na ta način, da je dovolila banka komunalna ali pa lombardna posojila. Z vojnimi posojili, ki so jih podpisale občine, so obremenjeni največ ubožni zakladi in razne ubožne ustanove.

(Dajte prih.)

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.
Tisk »Učit. tiskarne« v Ljubljani.

RAZPIS.

Gradbena direkcija za Slovenijo v Ljubljani razpisuje tri mesta gradbenih adjunktov in tri mesta gradbenih oficijalov.

Pravilno kolekovane prošnje, katerim naj bodo dana spričevala, krstni list, curriculum vitae, dokazila o jugoslovanskem državljanstvu, znanju jezikov in eventualni dosedanja praksi, je vložiti do dne

1. marca 1920

pri Gradbeni direkciji za Slovenijo.

Pripominja se, da se bo ozirala deželna vlada pri oddaji prvih treh mest le na akademike in pri oddaji drugih treh mest le na absolvente višjih obrtnih šol ali sorodnih tehničnih učilišč z višjo izobrazbo.

Mesta gradbenih adjunktov so sistemizirana v X. mesta gradbenih oficijalov v XI. čin. razr. Po zadovoljivem enoletnem službovanju se bodo zasedla definitivno z istočasno pomaknitvijo v IX. oziroma X. čin. razr.

V Ljubljani, februarja 1920.

Ing. A. Klinar, gradbeni direktor.

Zopet
ogromno pošiljatev
manufaktur naravnost iz inozemstva
je prejela trdka
R. Stermecki v Celju.

in sicer volne, celirje, liskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klate, cvilna, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskim množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirki, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Na debelo samo v 1. nadstropju.
VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ŠT. 314, Slovenija.

Hočete ohraniti svojo lepoto? Hočete imeti kakor barzun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev? Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bode! Zavidani! 1 lonček 6 K, št. III. močnejše vrste 9 K. K temu Fellerjevo najfinišje lilijanovomlečno milo 15 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannechin pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhljaj, prerano osivenje. Zabrani pleš! 1 lonček 6 K, št. III. 9 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Šampon 1 K. Mazilo za brke 1 K 80 vin. in 2 K 50 vin.

Mačijo Vas kurja očesa? Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škatlička 3 K 50 vin., velika škatlička 5 K 50 vin.

Zelite še kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonska voda) 1 škatlička 5 K. Fellerjev umivalni prašek proti potu 1 škatlička 5 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavobol 1 škatlička 3 K 50 v. Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatihi ali 2 veliki steklenici 24 K. Najboljši parfum z r. finišnim duhom od 8 K naprej. Najfinišje Elega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlička 12 K. Močna Francovka v steklenici 6 K in 16 K. Omot in poštna posojila a najceneje

Eugen V. Feller, ljekar, Stubijska Gora, Elzavrg št. 252 (Hrvatke).

Elza Plaster

Ženitna ponudba. Radi pomanjkanja znanja se želim seznaniti z gospodino ali vdovo v starosti do 85 let, ki bi imela malo posestvo, trgovino ali denar v gotovini v svrhu skorajšnje žentive. Sem mlarski mojster, star 33 let ter imam več tisoč kron prihrankov. Ponudbe, če mogoče s sliko pod »Tajnost« na upravo »Naprej«.

Mladenec, 23 let star, obrtnik iz dežel, želi, bi se takoj oženil z mlado, zdravo gospodino ali tudi vdovo, ki ima nekaj premoženja ali morda posestvo. One, ki imajo veselje in korajžjo za to, naj mi pošljejo svoje ponudbe s sliko na upr. »Naprej« pod »Pomlad«.

Čevljarji pomočnik se takoj sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Zelena jama 157.

Zobozdravnik
M. U. dr. Zv. Janežič
se je nastanil na Bledu.
Ordinira od 9. do 12. ure.

JOSIP-7UG
POSILNOST-ILICUV

Ljubljana
Rimska c. 18
naznanja, da
še vedno
dela s pristnim blagom.
Izvršitev
točna.
Zmerne cene
za vsa izvršena dela
jamčim dve leti.

Dimnikarska obrt
na Koroškem
se takoj prodaja.
Naslov v upravi »NAPREJ« pod »Korotan«.

Sprejme se takoj
gospodinja,
boljša oseba, ki zna dobro kuhati, samostojno voditi celo gospodinjstvo, oskrbovati mlado deklico in dečka ter vsled celodnevne zaposlenosti hišne gospodinje v trgovini nadzirati sploh vse hišne posle. — Ponudbe na Josip Weiss, pekar, Karlovac.
Zaneslivo
kočijaža
sprejme
Kolinska tovarna v Ljubljani.

Cigaretni papir

sledeče vrste:
Golub, Club, Abadie, Samum
priporoča na debelo:
»Uranus Papirnica«
Ljubljana, Mestni trg št. 11.

BALKAN trgovska, špedicijska in kom. de n. družba
Podružnica v Ljubljani. Akc. glav. K 1.500.000.
Spedicijska vsakega blaga. — V skladiščenje. — Zaccarinanja. Reekspedicijska. — Prevažanje pohištva. Lastnica 1. ljubljanskega skladišča
KRISPER & TOMAŽIČ
Direktna zveza s prognojužno železnice. Telefon št. 866.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

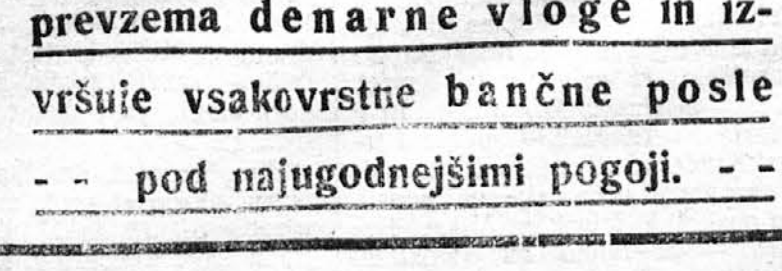
registrovana zadruga z omejeno zavezo
sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih
4 %
Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.
Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo po bančni obrestni meri.
Edini, res delavski denarni zavod.

Nakupovalna zadruga
za konzumne in produktivne zadruge in zavode
F. Z. Z. O. Z.
v Ljubljani, Aleksandrova ulica št. 5
priporoča svojim članom
nakup najrazličnejšega blaga!

Mariborska eskomptna banka, Maribor,
Tegethoffova ulica 11
Podružnici: MURSKA SOBOTA in VELIKOVEC

prevzema denarne vloge in izvršuje vsakovrstne bančne posle
pod najugodnejšimi pogoji.